

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถือได้ว่าเป็นปัญหาระดับชาติที่ทุกฝ่ายในสังคมกำลังให้ความสนใจ เนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความสูญเสียอย่างมากมายมหาศาลแก่ทั้งประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งถือเป็นพื้นที่ศูนย์กลางของเหตุการณ์ความไม่สงบ ได้แก่ ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส รวมไปถึงพื้นที่บางส่วนของจังหวัดใกล้เคียงนั่นคือ สงขลาและสตูล โดยผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบนี้ได้ส่งผลให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งหมดต้องใช้ชีวิตอยู่ด้วยความหวาดกลัวและความไม่มั่นคงในชีวิต อีกทั้งยังได้ส่งผลเสียหายไปถึงโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่อย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน

จากการศึกษาพบว่าเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้มิได้เป็นปัญหาใหม่สำหรับสังคมไทยแต่อย่างใด หากเป็นปัญหาด้านความขัดแย้งและความไม่เข้าใจกันที่มีมานานนับร้อยปีแล้ว โดยในอดีตบริเวณพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นคือ ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เคยเป็นที่ตั้งของเมืองปัตตานีซึ่งเป็นหัวเมืองประเทศราชที่สำคัญเมืองหนึ่งของกรุงสยาม โดยเป็นหัวเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองทั้งทางด้านสังคม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรม และยังเป็นเมืองท่าที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของแหลมมาลายู

แต่เนื่องจากความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ภาษา วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม รวมไปถึงการนับถือศาสนาระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ ก็เป็นผลให้กลุ่มบุคคลที่ไม่หวังดีบางกลุ่มพยายามที่จะทำการแบ่งแยกดินแดนในส่วนที่เป็นรัฐปัตตานีเดิมออกมาจากการปกครองของประเทศไทยเพื่อหวังที่จะจัดตั้งรัฐปัตตานีและทำการปกครองตนเอง โดยใช้ข้ออ้างในด้านความแตกต่าง ชักชวน ปลุกปั่น ยุยง และโฆษณาชวนเชื่อให้ชาวไทยมุสลิมเกลียดชังชาวไทยพุทธและรัฐบาลไทย โดยมุ่งหวังว่าเมื่อเกิดความหวาดระแวงและความไม่ไว้วางใจกันระหว่างชาวไทยมุสลิมกับชาวไทยพุทธและรัฐบาลไทยแล้ว การดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการแบ่งแยกดินแดนก็จะสำคัญที่ผลลุล่วงได้โดยง่าย

ปัจจุบันเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เพิ่มสูงขึ้นเป็นอย่างมากทั้งในแง่ของความถี่และความรุนแรง อีกทั้งยังได้แผ่ขยายพื้นที่ออกไปยังจังหวัดใกล้เคียงจนทำให้หลายฝ่ายในสังคมต่างวิตกกังวลและกำลังพยายามหาคำตอบว่าเพราะเหตุใดเหตุการณ์ความไม่สงบดังกล่าวจึงได้เพิ่มสูงขึ้น รุนแรงขึ้น และขยายขอบเขตกว้างขวางมากกว่าในอดีต ในเรื่องนี้ นายอานันท์ ปันยารชุน ประธานกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ (กอส.) ได้กล่าวไว้ ณ ที่ประชุมปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “การสร้างความสมานฉันท์และร่วมกันฟื้นฟูท้องถิ่นภาคใต้” ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2548 ที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาว่า

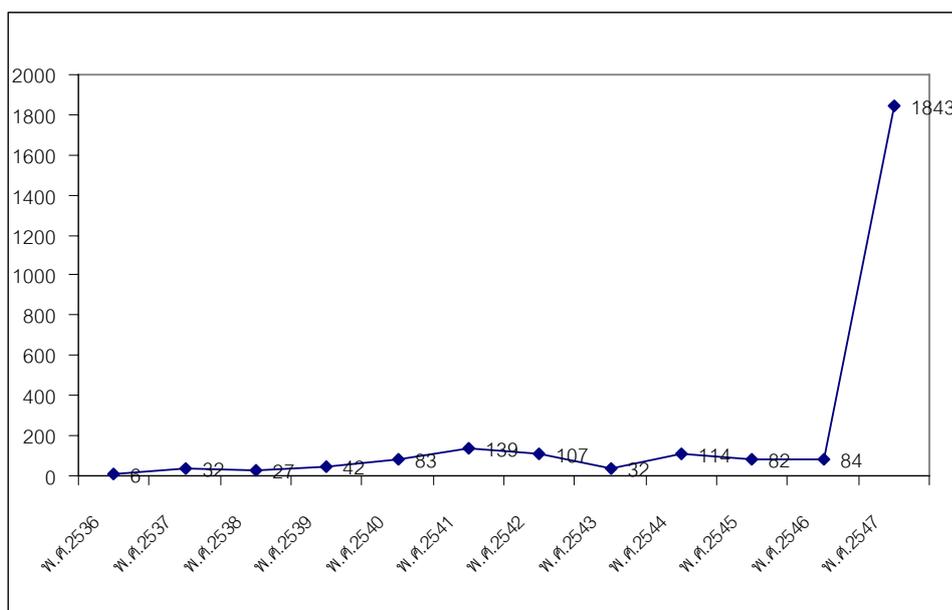
...ความไม่สงบในภาคใต้มีการปะทะกันรุนแรงเป็นครั้งคราวในรอบร้อยปีที่ผ่านมา ส่วนเหตุการณ์ย่อย ๆ มีประปรายอยู่เสมอ แต่สิบปีก่อน ก่อนสองปีที่ผ่านมา ไม่มีเหตุการณ์ย่อยอะไรที่ทำให้เกิดความหวาดกลัวเทียบเท่าสองปีที่ผ่านมา จำนวนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสิบปีที่ผ่านมาก็น้อยกว่าสองปีที่ผ่านมา เราจึงต้องตั้งคำถามว่าเกิดอะไรขึ้นในสองปีที่ผ่านมาที่ทำให้ความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างมาก¹

อาจกล่าวได้ว่า จุดเริ่มต้นของเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบันได้เริ่มต้นขึ้นในช่วงต้นปีพ.ศ.2547 เนื่องจากในช่วงเวลานั้นจำนวนของเหตุการณ์ความไม่สงบได้เพิ่มสูงขึ้นมากกว่าในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมา เริ่มตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2547 เมื่อเกิดเหตุการณ์การปล้นปืนที่กองพัฒนาที่ 4 ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ที่บ้านปีเหล็ง ต.มะรือโบออก อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส มีทหารเสียชีวิต 4 นาย คนร้ายได้อาวุธปืนไปเกือบ 400 กระบอก ตามติดด้วยเหตุการณ์การยิงปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐบาลและผู้ก่อความไม่สงบที่มีสยิดกรือเซะ ตำบลตันหยงลูโละ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2547 ซึ่งทำให้มีผู้เสียชีวิตถึง 112 คน จนกระทั่งถึงเหตุการณ์การสลายการชุมนุมที่อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2547 ซึ่งทำให้มีผู้เสียชีวิตถึง 78 คน

¹ปาฐกถาพิเศษเรื่อง “การสร้างความสมานฉันท์และร่วมกันฟื้นฟูท้องถิ่นภาคใต้ ประจำปี 2548,” อ้างจาก คณะกรรมการจัดการประชุมฯ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, การสร้างความสมานฉันท์และร่วมกันฟื้นฟูท้องถิ่นภาคใต้ (สงขลา: บริษัท มาสเตอร์พีช แอนด์ โครเซท จำกัด, 2549), น. 7.

แผนภาพที่ 1.1

อัตราการขยายตัวของเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้
รวมรวมข้อมูลตั้งแต่ปี 2536 – 2547

ที่มา: คณะกรรมการจัดการประชุมฯ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, การสร้างความสมานฉันท์และร่วมกันฟื้นฟูท้องถิ่นภาคใต้, น. 60.

จากการประชุมเรื่อง “การสร้างสมานฉันท์และร่วมกันฟื้นฟูท้องถิ่นภาคใต้ ประจำปี 2548” ซึ่งจัดโดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้เปิดเผยข้อมูลซึ่งแสดงให้เห็นถึงอัตราการขยายตัวของเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ปี 2536 – 2547 โดยจากการรวบรวมข้อมูลย้อนหลังนับตั้งแต่ปี 2536 – 2547 รวมเวลากว่าสิบปีได้ชี้ให้เห็นว่ามีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นในพื้นที่ทั้งหมด 2,593 ครั้ง ซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาตั้งแต่ช่วงปี 2536 – 2546 นั้นมีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นเพียง 748 ครั้งหรือร้อยละ 29 เท่านั้น แตกต่างกับในปี 2547 เพียงปีเดียวที่จำนวนของเหตุการณ์ความไม่สงบได้พุ่งสูงขึ้นไปถึง 1,843 ครั้ง ซึ่งเทียบได้เป็นจำนวน 23 เท่าของค่าเฉลี่ยของเหตุการณ์ในปีก่อนหน้านั้น หรือร้อยละ 71 ของเหตุการณ์ความรุนแรงทั้งหมดที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่สิบปีที่ผ่านมา

ปัจจุบัน แนวทางการแก้ไขปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ถูกเสนอโดยหลายฝ่ายในสังคม ได้แก่ ฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายทหาร ฝ่ายนักวิชาการ หรือฝ่ายองค์กรเอกชน แต่กระนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาก็แท้จริงแล้วยังยืนยงควรมีพื้นฐานมาจากประชาชนผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ดังกล่าวเป็นหลัก ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนผู้เปรียบเสมือนเป็นเจ้าของท้องถิ่นย่อมจะเข้าใจสภาวะความเป็นไปของพื้นที่ที่ตนอาศัยอยู่ อีกทั้งยังเข้าใจความต้องการของตนเองได้ดีที่สุด ดังนั้น จึงถือได้ว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ดีมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับท้องถิ่นนั้น ควรจะมาจากข้อเสนอแนะ มุมมอง ความคิดเห็น และสาธารณสมบัติของประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นที่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบดังกล่าวนั่นเอง

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นก็ถือเป็นอีกภาคส่วนหนึ่งของสังคมที่สามารถเข้ามามีส่วนช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่กำลังเกิดขึ้นได้เช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่กำลังเกิดขึ้นถือได้ว่าเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในระดับท้องถิ่น ดังนั้น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นซึ่งถือเป็นสื่อมวลชนที่กำเนิดขึ้นมาเพื่อรับใช้สังคมท้องถิ่นจึงควรตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อประชาชนในระดับท้องถิ่น และให้ความสำคัญต่อการนำเสนอข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ ที่จะสามารถช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบนี้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้

โดยแม้ว่าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะเป็นเพียงสื่อมวลชนขนาดเล็กที่ไม่มีอิทธิพลในระดับประเทศ แต่ก็ถือได้ว่าเป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างสรรค์ พัฒนา และแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นในระดับชุมชน ดังที่ สุรัตน์ นุ่มนนท์ นักวิชาการได้กล่าวอย่างสรุปไว้ว่า “หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภายในสังคมจะต้องเป็นกลไกส่วนหนึ่งในการรับใช้ประชาชน รับใช้ในด้านการต่อสู้กับความเลวร้ายในสังคม เสนอแนะและแก้ไขความผิดพลาดในวงการต่าง ๆ ให้ความรู้แก่ประชาชนและให้ความคิดแก่ประชาชน”²

²สุรัตน์ นุ่มนนท์, “หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น”, (หนังสือการอบรม: โครงการวุฒิปัตร์ นักหนังสือพิมพ์ภูมิภาคครั้งที่ 2 วันที่ 3 – 12 ตุลาคม พ.ศ.2523), น. 1-2, อ้างถึงใน พิเศษรัฐ ชวาลา ธิวัช, ปฏิรูปสื่อมวลชนท้องถิ่น ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและผลักดันองค์กรท้องถิ่นให้มีอิสระตามรัฐธรรมนูญ (กรุงเทพมหานคร: ดับเบิลยูเอ็นพีริ้นท์ติ้ง, 2542), น. 14.

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อประชาชนในท้องถิ่นด้วยการรายงานข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ดังกล่าวให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับทราบอย่างถูกต้อง เพียงตรง รวดเร็ว และน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตามข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้มีได้มีเพียงข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่เท่านั้น แต่ยังรวมถึงข่าวสารในเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบดังกล่าวด้วย เช่น ข่าวผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบต่อประชาชน สังคม และเศรษฐกิจของท้องถิ่น ข่าวความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบของรัฐบาล ข่าวการติดตามจับกุมและดำเนินคดีกับผู้ก่อความไม่สงบ หรือข่าวความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ที่มีต่อเหตุการณ์ความไม่สงบ นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นยังสามารถเข้ามาช่วยคลี่คลายสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นด้วยการให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบดังกล่าว เช่น สร้างเสริมความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบให้แก่ประชาชน ชี้แนะและให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยจากการก่อการร้ายให้แก่ประชาชน รวมถึงเป็นผู้ติดตามตรวจสอบสถานการณ์และแจ้งเตือนภัยการก่อการร้ายต่าง ๆ ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับทราบอย่างทันท่วงที

อย่างไรก็ตาม การจะพิจารณาว่าข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้นำเสนอสามารถช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชนได้มากน้อยเพียงใดนั้น การศึกษาพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของประชาชนถือได้ว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เนื่องจากพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของประชาชนจะสะท้อนให้เห็นว่าพวกเขาได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ ที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้นำเสนอหรือไม่ ประชาชนให้ความสนใจต่อการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเพียงใด รวมถึงประชาชนมีรูปแบบและวิธีการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอย่างไรบ้าง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลโดยตรงต่อการรับรู้ข่าวสารดังกล่าวของประชาชน

จากรายงาน “สรุปผลการสำรวจพฤติกรรมการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ.2548” ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร³ ได้ระบุว่า ในจำนวนประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปทั่วประเทศจำนวน 59.2 ล้านคน มีจำนวนผู้อ่านหนังสือ

³ “สรุปผลการสำรวจพฤติกรรมการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ.2548” โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ, <<http://www.nso.go.th>>, 18 กรกฎาคม 2550.

ประมาณ 40.9 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 69.1 ของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปทั้งสิ้น โดยสัดส่วนของเพศชายที่อ่านหนังสือคิดเป็นร้อยละ 54.5 และเพศหญิงร้อยละ 48.5 ส่วนประเภทหนังสือที่ประชาชนให้ความสนใจอ่านมากที่สุดได้แก่หนังสือพิมพ์คิดเป็นร้อยละ 72.9 รองลงมาคือนวนิยาย และหนังสืออ่านเล่นคิดเป็นร้อยละ 45.4 ของประเภทหนังสือทั้งหมด

ส่วนพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ของประชากรไทยนั้น สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารก็ได้ทำการสำรวจเอาไว้เช่นกัน จาก “สรุปผลการสำรวจสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์) พ.ศ.2546”⁴ ได้เปิดเผยข้อมูลที่น่าสนใจ ดังนี้

ตารางที่ 1.1

จำนวนและอัตราร้อยละของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือพิมพ์

จำแนกตามเพศและภาค พ.ศ.2546

(หน่วย: พันคน)

เพศและภาค	จำนวนประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป		อัตรการอ่านหนังสือพิมพ์ ของประชากร
	รวม	อ่านหนังสือพิมพ์	
รวม	57,804.0	21,550.5	37.3
ชาย	28,730.7	11,543.1	40.2
หญิง	29,073.3	10,007.4	34.4
กรุงเทพมหานคร	7,466.6	4,864.3	65.1
ภาคกลาง	13,260.4	5,787.3	43.6
ภาคเหนือ	10,361.0	3,809.8	36.8
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	19,155.2	4,500.7	23.5
ภาคใต้	7,560.7	2,588.3	34.2

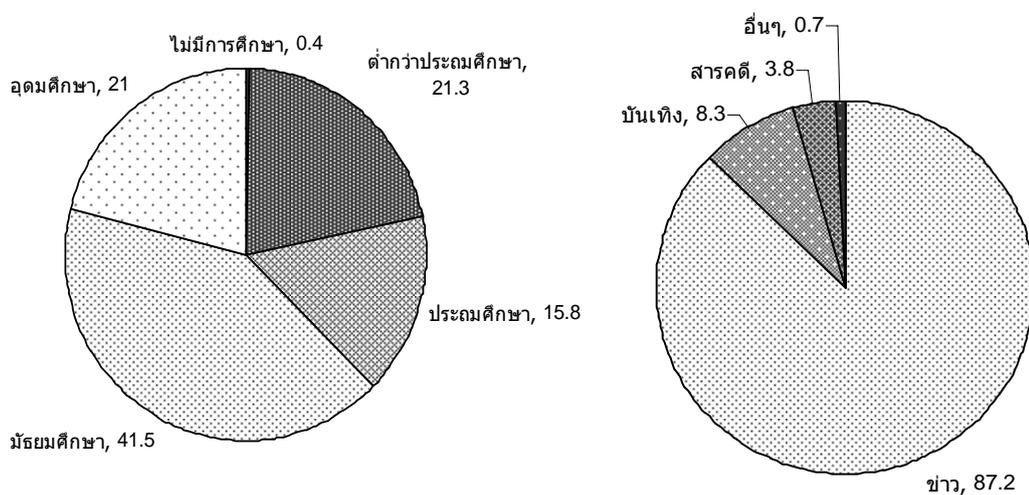
ที่มา: “สรุปผลการสำรวจสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์) พ.ศ.2546” โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ, <<http://www.nso.go.th>>, 18 กรกฎาคม 2550.

⁴ “สรุปผลการสำรวจสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์) พ.ศ.2546” โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ, <<http://www.nso.go.th>>, 18 กรกฎาคม 2550.

ข้อมูลในตารางแสดงให้เห็นว่าจากจำนวนประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปทั่วประเทศจำนวน 57.8 ล้านคน มีประชากรที่อ่านหนังสือพิมพ์ประมาณ 21.6 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 37.3 โดยเพศชายอ่านหนังสือพิมพ์ประมาณร้อยละ 40.2 และเพศหญิงร้อยละ 34.4 สำหรับประชากรในเขตกรุงเทพมหานครถือเป็นกลุ่มคนที่มีอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุด โดยมีจำนวนประมาณร้อยละ 65.1 ของจำนวนประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปทั่วประเทศ รองลงมาคือประชากรในภาคกลางร้อยละ 43.6 ส่วนประชากรในภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์น้อยที่สุดประมาณร้อยละ 23.5 ในส่วนของอายุพบว่าประชากรในกลุ่มอายุ 40 – 49 ปีมีอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์สูงสุดโดยมีจำนวนประมาณ 3,703,500 คน รองลงมาคือประชากรในกลุ่มอายุ 15 – 19 ปีมีจำนวนประมาณ 2,833,100 คน ส่วนกลุ่มประชากรที่มีอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์น้อยที่สุดคือกลุ่มอายุ 6 – 10 ปีโดยมีจำนวนเพียงประมาณ 311,300 คน

แผนภาพที่ 1.2

ร้อยละของประชากรที่อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามระดับการศึกษา และประเภทเนื้อหาที่อ่านมากที่สุด

ที่มา: “สรุปผลการสำรวจสื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์) พ.ศ.2546” โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ, <<http://www.nso.go.th>>, 18 กรกฎาคม 2550.

จากข้อมูลในแผนภาพด้านซ้ายได้แสดงให้เห็นถึงระดับการศึกษาของประชาชนกับการอ่านหนังสือพิมพ์ โดยจากการสำรวจพบว่ากลุ่มผู้ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาคือกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุดโดยมีจำนวนประมาณร้อยละ 41.5 รองลงมาคือกลุ่มผู้ที่มีระดับการศึกษาคู่มศึกษามีจำนวนประมาณร้อยละ 21 ส่วนกลุ่มผู้ที่ไม่มีการศึกษาถือเป็นกลุ่มที่มีการอ่านหนังสือพิมพ์น้อยที่สุดโดยมีเพียงประมาณร้อยละ 0.4 เท่านั้น ส่วนแผนภาพด้านขวาแสดงให้เห็นถึงประเภทเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ที่มีผู้อ่านมากที่สุด โดยอันดับหนึ่งได้แก่ ข่าว ซึ่งมีจำนวนผู้อ่านมากถึงประมาณร้อยละ 87.2 อันดับสองได้แก่ เนื้อหาบันเทิง ซึ่งมีผู้จำนวนผู้อ่านประมาณร้อยละ 8.3 นอกจากนั้นก็เป็นที่เนื้อหาสารคดีและเนื้อหาอื่น ๆ ทั่วไปตามลำดับ

จากผลการสำรวจพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ของประชากรในระดับประเทศนี้ชี้ให้เห็นว่า กลุ่มประชากรที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์แตกต่างกันไปด้วย ดังนั้นการศึกษาถึงพฤติกรรมการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของประชาชน จึงควรให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านความแตกต่างของประชากรผู้อ่านในท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่าประชากรกลุ่มต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันในทั้งในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้นั้นมีพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งสิ่งนี้จะส่งผลโดยตรงต่อการรับรู้ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

นอกจากนี้ การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นก็ถือเป็นเรื่องสำคัญเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากความคาดหวังต่อการอ่านข่าวสารจะชี้ให้เห็นว่าประชาชนในท้องถิ่นมีความคาดหวังต่อการอ่านข่าวสารเรื่องนี้อย่างไร เช่น อ่านเพื่อติดตามข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อ่านเพื่อต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยจากเหตุการณ์ความไม่สงบ อ่านเพื่อนำข่าวสารที่ได้รับไปใช้ในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม หรืออ่านเพื่อให้เกิดความรู้สึกว่าตนมีส่วนร่วมในการรับรู้และแก้ไขปัญหาสำคัญของท้องถิ่น ส่วนความพึงพอใจของประชาชนในท้องถิ่นต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็จะสะท้อนให้เห็นว่าผู้อ่านมีความพึงพอใจต่อการอ่านข่าวสารดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหรือไม่ นั่นคือข่าวสารดังกล่าวได้ตอบสนองความคาดหวังในการอ่านของผู้อ่านได้มากน้อยแค่ไหน

กล่าวได้ว่า การศึกษาพฤติกรรมการอ่าน ความคาดหวัง และความพึงพอใจของประชาชนในท้องถิ่นต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนั้นมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการอ่านข่าวสารดังกล่าวจะช่วยสะท้อนให้เห็นว่าประชาชนในท้องถิ่นมีพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอย่างไร ซึ่งหากประชาชนมีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการอ่านข่าวสารดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมาก ประชาชนก็อาจมีพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นสูงทั้งในแง่ระยะเวลาและความถี่ในการอ่าน แต่หากประชาชนมีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการอ่านข่าวสารดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่ำ ประชาชนก็อาจมีพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในระดับต่ำนั่นเอง

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษาพฤติกรรมการอ่าน ความคาดหวัง และความพึงพอใจของประชาชนในท้องถิ่นต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น โดยเลือกศึกษาจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาและประชาชนจังหวัดสงขลา ทั้งนี้ เนื่องจากจังหวัดสงขลาถือเป็นหนึ่งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่กำลังได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่กำลังเกิดขึ้น ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาประชากรกลุ่มดังกล่าวน่าจะช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของพฤติกรรมการอ่าน ความคาดหวัง และความพึงพอใจของประชาชนในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการอ่านข่าวสารดังกล่าวจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้ในระดับหนึ่ง และความรู้ที่ได้จากการศึกษาคั้งนี้จะสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงเนื้อหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ให้สามารถตอบสนองความต้องการในด้านข่าวสารของประชาชนในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปัญหาของการศึกษา

1. ประชาชนจังหวัดสงขลามีพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาอย่างไร
2. ประชาชนจังหวัดสงขลาที่มีความคาดหวังต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาอย่างไร
3. ประชาชนจังหวัดสงขลาที่มีความพึงพอใจต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาของประชาชนจังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนจังหวัดสงขลาต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนจังหวัดสงขลาต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

สมมติฐานของการศึกษา

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา
 - 1.1 เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา
 - 1.2 อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา
 - 1.3 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา
 - 1.4 อาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา
 - 1.5 รายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา
2. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน จะมีความคาดหวังต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาแตกต่างกัน
 - 2.1 ผู้อ่านที่มีเพศต่างกันต่างกันจะมีความคาดหวังต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะประชาชนที่มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลา และเคยอ่านข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา โดยจะทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีช่วงระยะเวลาในการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2550

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะสำหรับการศึกษาวิชยานิพนธ์ ดังนี้

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา หมายถึง หนังสือพิมพ์ระดับท้องถิ่นที่ดำเนินการตีพิมพ์และวางจำหน่ายในเขตพื้นที่จังหวัดสงขลาโดยมีเอกชนเป็นผู้ดำเนินกิจการ มีการตีพิมพ์และวางจำหน่ายเป็นรายสัปดาห์ รายปักษ์ และรายเดือน

ผู้อ่านหนังสือพิมพ์จังหวัดสงขลา หมายถึง ประชาชนจังหวัดสงขลาที่อ่านหรือเคยอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง พื้นที่ 5 จังหวัดของประเทศไทยที่มีเขตชายแดนติดกับประเทศมาเลเซีย ประกอบด้วยจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สงขลา และสตูล

เหตุการณ์ความไม่สงบ หมายถึง เหตุการณ์ความรุนแรงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น การลอบวางระเบิด การลอบวางเพลิง การทำร้ายประชาชนและเจ้าหน้าที่ หรือการก่อวินาศกรรมในรูปแบบต่าง ๆ

ข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง ข่าวสารทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา เช่น

1. ข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงต่าง ๆ
2. ข่าวความสูญเสียของเหยื่อจากเหตุการณ์ความไม่สงบ
3. ข่าวการติดตามจับกุมและดำเนินคดีกับผู้ก่อความไม่สงบ
4. ข่าวความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบของรัฐบาล
5. ข่าวผลกระทบต่อประชาชน สังคม และเศรษฐกิจของท้องถิ่น
6. ข่าวความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ต่อเหตุการณ์ความไม่สงบ
7. ข่าวคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัย

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ หมายถึง ลักษณะของผู้อ่านหนังสือพิมพ์จังหวัดสงขลา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

พฤติกรรมการอ่าน หมายถึง ความถี่และระยะเวลาในการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ของผู้อ่านหนังสือพิมพ์จังหวัดสงขลา

ความคาดหวัง หมายถึง สิ่งที่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลาคาดว่าจะได้รับจากการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น อันได้แก่

1. ความคาดหวังในด้านการติดตามข่าวสาร
2. ความคาดหวังในด้านความต้องการคำแนะนำ
3. ความคาดหวังในด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
4. ความคาดหวังในด้านการมีส่วนร่วม

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับของความรู้สึกพึงพอใจที่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์จังหวัดสงขลา ได้รับจากการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา อันได้แก่

1. ความพึงพอใจในด้านการได้รับข่าวสาร
2. ความพึงพอใจในด้านการได้รับคำแนะนำ
3. ความพึงพอใจในด้านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
4. ความพึงพอใจในด้านการมีส่วนร่วม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบพฤติกรรมการอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ของประชาชนจังหวัดสงขลา

2. เพื่อให้ทราบความคาดหวังของประชาชนจังหวัดสงขลาต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

3. เพื่อให้ทราบความพึงพอใจของประชาชนจังหวัดสงขลาต่อการอ่านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา

4. เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจังหวัดสงขลา ให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. เพื่อแสดงให้เห็นถึงการศึกษากับผู้รับสารกับการอ่านข่าวสารเฉพาะด้านจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น นั่นคือ ข่าวสารที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน ความคาดหวัง และความพึงพอใจของผู้อ่านต่อข่าวสารประเด็นอื่น ๆ จากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นต่อไป